

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 11. juna 2018. godine
Br. ref.: AGJ 1259/18

PRESUDA

u

slučaju br. KI115/16

Podnosioci

Branko Ljumović, Ranko Ljumović i Anica Vukićević-Ljumović

Ocena ustavnosti presude Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju AC-II-12-0126 od 21. aprila 2016. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija.

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Branko Ljumović, Ranko Ljumović i Anica Vukićević-Ljumović (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Visar Vehapi, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu [AC-II-12-126] Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 21. aprila 2016. godine u vezi sa presudom [C. br. 2012/2007] Opštinskog suda u Prištini od 29. jula 2010. godine.
3. Osporena presuda je podnosiocima zahteva uručena 17. maja 2016. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude kojom je, navodno, došlo do povrede prava podnosioca zahteva koja su garantovana članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 1 Protokola 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP) i članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka], 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo, br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 17. septembra 2016. godine, podnosioci zahteva su poštom podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 19. oktobra 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caka-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Selvete Gërzhaliu-Krasniqi.
8. Dana 9. novembra 2016. godine, Sud je obavestio podnosioca i Žalbeno veće o registraciji zahteva.
9. Dana 29. maja 2018. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 2. februara 1959. godine, majka podnosioca zahteva je zaključila ugovor o kupoprodaji [br. Vr. 570/60] sa poljoprivrednom zadrugom "Orlović" (u daljem tekstu: poljoprivredna zadruga) o prodaji nepokretnosti. Ugovor je,

dana 2. marta 1960. godine, overen kod Okružnog suda u Prištini. Podnosioci zahteva navode da im nikada nije nadoknađen iznos određen u navedenom Ugovoru.

11. Dana 14. avgusta 2007. godine, podnosioci zahteva su podneli tužbu Posebnoj komori Vrhovnog suda o pitanjima koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju (u daljem tekstu: PKVS), dok su 17. septembra 2017. godine, podneli tužbu i Opštinskom sudu u Prištini.
12. Preko relevantnih tužbi, podnosioci zahteva su tražili da se utvrdi da je ugovor o kupoprodaji nepokretnosti ništav i da se društveno preduzeće PIK „Kosova Export“ u Kosovu Polju (u daljem tekstu: „Kosova Export“) obaveže da, kao pravni naslednik poljoprivredne zadruge, tužiocima, odnosno podnosiocima zahteva, vrati u posed spornu nepokretnost.
13. Dana 20. novembra 2007. godine, PKVS je tužbu podnosilaca zahteva rešenjem [SCC-07-0322] prosledila Opštinskom sudu u Prištini. U navedenom rešenju je, između ostalog, istaknuto da se svaka žalba protiv odluke Opštinskog suda, mora uložiti PKVS-u.
14. Dana 29. jula 2010. godine, Opštinski sud u Prištini je presudom C. br. 2021/2007 usvojio tužbeni zahtev podnosilaca zahteva, proglašivši ništavim ugovor o kupoprodaji [br. Vr. 570/60] između podnosilaca zahteva i poljoprivredne zadruge, jer prema presudi nije utvrđeno da je cena koja je dogovorena u ugovoru o kupoprodaji isplaćena, i obavezujući tuženu stranu „Kosova Export“ da podnosiocima zahteva isplati naknadu na način određen u ovoj presudi. Putem pravne pouke, presuda Opštinskog suda je poučila stranke da je protiv navedene presude dozvoljena žalba u roku od 60 dana.
15. Dana 18. novembra 2010. godine, Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP) je postupajući kao administrator „Kosova Export“, uložila žalbu Žalbenom veću PKVS-a na presudu [C. br. 2021/2007] Opštinskog suda u Prištini, pozivajući se na bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđeno činjenično stanje i povredu materijalnog prava.
16. Dana 26. novembra 2010. godine, društveno preduzeće Ratar (u daljem tekstu: Ratar) je takođe uložilo žalbu protiv presude [C. br. 2021/2007] Opštinskog suda, tražeći da se ožalbena presuda poništi i predmet vrati na ponovno suđenje ili da se ožalbena presuda preinači i odbije tužbeni zahtev.
17. Dana 20. septembra 2011. godine, podnosioci zahteva su podneli zahtev Žalbenom veću, osporavajući legitimitet Ratara, kao procesne stranke, i argumentovali da samo KAP ima legitimitet da zastupa društvena preduzeća u sudskom postupku. Podnosioci zahteva su isti navod ponovili podneskom od 22. jula 2013. godine.
18. Dopisom od 22. jula 2013. godine, podnosioci zahteva su takođe osporili i zakonski rok u kome je uložena žalba KAP-a protiv presude [C. br. 2021/2007] Osnovnog suda od 29. septembra 2010. godine. Podnosioci zahteva su argumentovali da je na osnovu Uredbe UNMIK-a br. 2008/4 o izmeni Uredbe UNMIK-a br. 2002/13 o osnivanju Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja

koja se odnose na Kosovsku povereničku agenciju (u daljem tekstu: Uredba 2008/4), žalba KAP-a protiv presude Osnovnog suda bila van roka.

19. Dana 27. maja 2014. godine, podnosioci zahteva su podneli predlog Žalbenom veću za usvajanje preliminarne sudske zabrane, zahtevajući sprečavanje KAP-a da preduzme bilo koju radnju u vezi sa spornom imovinom. Dana 25. septembra 2014. godine, Žalbeno veće je odbacilo zahtev podnosilaca zahteva u vezi sa preliminarom sudskom zabranom.
20. Dana 18. februara 2016. godine, žalba KAP-a od 18. novembra 2010. godine i žalba Ratara od 26. novembra 2010. godine, su uručene podnosiocima zahteva za komentare u roku od 21 dana. Podnosioci zahteva nisu podneli komentare Žalbenom veću u navedenom roku.
21. Dana 31. marta 2016. godine, podnosioci zahteva su se još jednom obratili Žalbenom veću, osporavajući procesni legitimitet Ratara u postupku i ponavljajući navode u vezi sa rokom žalbe KAP-a protiv presude Osnovnog suda, zasnivajući svoje argumente, osim na Uredbi 2008/4, i na sudskoj praksi Žalbenog veća.
22. Dana 21. aprila 2016. godine, Žalbeno veće je presudom [AC-II-12-126] usvojilo žalbu KAP-a i poništilo presudu [C. br. 2021/2007] Opštinskog suda u Prištini.
23. Žalbeno veće je zasnovalo obrazloženje svoje presude na sledećem stavu:

“Prvostepeni sud je usvojio pravni lek koji ne postoji kao pravno stvaran. Iz ove tužbe je jasno da tuženi nije vlasnik nepokretnosti koje su bile predmet ugovora iz 1959. godine. Zahtevanje druge imovine umesto prvobitne je pravno nemoguće. U takvim slučajevima kada je ugovor otkazan, poništen ili raskinut i tuženi nije vlasnik originalnog predmeta ugovora moguća je samo novčana nadoknada. Dakle, ožalbeno rešenje je pogrešno i treba da se ukine, a tužba odbije, kao neosnovana”.

Navodi podnosilaca

24. Podnosioci zahteva tvrde da su im povređena prava garantovana u članu 3. [Jednakost pred zakonom], članu 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata], članu 24. [Jednakost pred zakonom], članu 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članu 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 1 Protokola 1 uz EKLJP i članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava.
25. Podnosioci zahteva navode da je presuda [C. br. 2021/2007] Opštinskog suda u Prištini od 29. jula 2010. godine postala pravosnažna istekom zakonskog roka za žalbu, kao što je propisano u Uredbi 2008/4 i shodno tome, odluka je postala *res judicata*. U tom smislu, podnosioci zahteva navode da je žalba KAP-a protiv presude Opštinskog suda podneta Žalbenom veću van roka od 30 dana koji je propisan Uredbom 2008/4 i da je Žalbeno veće, usvajajući ovu žalbu kao blagovremenu, povredilo njihova ustavna prava na jednakost pred zakonom i na pravično i nepristrasno suđenje, garantovana u članovima 24. i 31. Ustava.

26. Što se tiče posebnih tvrdnji o povredi člana 24. Ustava, podnosioci zahteva naglašavaju da je usvajanjem žalbe KAP-a kao blagovremene, Žalbeno veće postupilo u suprotnosti sa svojom sudskom praksom u pogledu roka za žalbe, i na taj način postavilo podnosiocima zahteva u drugačiji položaj u istim okolnostima. U tom smislu, podnosioci zahteva se pozivaju na rešenja Žalbenog veća PKVS, i to ASC-10-0012 od 29. aprila 2010. godine; ASC-10-005 od 17. avgusta 2010. godine; ASC-10-0040 od 17. avgusta 2010. godine; SCA-09-0096 i AC-2-II-0120 od 20. juna 2013. godine. Podnosioci zahteva navode da je ova sudska praksa Žalbenog veća potvrđena i rešenjem Ustavnog suda u slučaju KI145/13 (Rešenje o neprihvatljivosti od 8. maja 2014. godine).
27. Što se tiče posebnih tvrdnji o povredi člana 31. Ustava, podnosioci zahteva navode povredu načela pravne sigurnosti iznoseći argument da je presuda Opštinskog suda postala pravosnažna i da je žalba uložena protiv iste bila van roka. U tom smislu, podnosioci zahteva se pozivaju na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) u slučajevima *Stere i drugi protiv Rumunije*; *Bronowski protiv Poljske*; *Sovtransavto Holding protiv Ukrajine* i *Ryabykh protiv Rusije*. Podnosioci zahteva tvrde i povredu prava na obrazloženu odluku, naglašavajući, između ostalog, da presuda Žalbenog veća nije rešavala nijednu njihovu tvrdnju, a posebno one koje se odnose na rok žalbe KAP-a.
28. Podnosioci zahteva tvrde i povredu prava garantovanih članom 46. Ustava u vezi sa članom 1 Protokola 1 uz EKLJP. Oni tvrde da je njima, time što je presuda Opštinskog suda postala pravosnažna, potvrđeno pravo svojine. Navedena presuda je postala, prema tvrdnji, *res judicata*, i shodno tome, podnosioci zahteva su pored potvrđivanja svojine, dobili i „*legitimno očekivanje*“ definisano na osnovu sudske prakse ESLJP-a. U tom smislu, podnosioci zahteva se pozivaju na slučajeve *Sporrong i Lonnroth protiv Švedske*; *Sovtransavto Holding protiv Ukrajine*; *Slivenko protiv Litvanije* i *Beyeler protiv Italije*.
29. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda da utvrdi da je osporena presuda doneta uz povredu članova 3, 22, 24, 31, 46. i 53. Ustava; da proglasi ništavom presudu [AC-II-12-0126] Žalbenog veća od 21. aprila 2016. godine, a da presudu [C. br. 2021/2007] Opštinskog suda u Prištini od 29. jula 2010. godine ostavi na snazi, kao *res judicata*.

Prihvatljivost zahteva

30. Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i navedene Zakonom i Poslovníkom o radu.
31. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."

32. Sud takođe razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti, kao što je propisano u Zakonu. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

Član 48
[Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

Član 49
[Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku..."

33. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva podneli zahtev u svojstvu ovlašćene stranke, kojom osporavaju akt javnog organa, odnosno presudu [AC-II-12-126] Žalbenog veća PKVS-a od 21. aprila 2016. godine, nakon što su iscrpeli sva pravna sredstva predviđena zakonom. Podnosioci zahteva su takođe naveli osnovna prava i slobode za koje tvrde da su povređena u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneli zahtev u skladu sa rokovima utvrđenim u članu 49. Zakona.
34. Sud na kraju ocenjuje da ovaj zahtev nije očigledno neosnovan u skladu s pravilom 36 (1) (d) Poslovnika o radu. Sud u nastavku naglašava da nije neprihvatljiv ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga, zahtev mora da se proglasi prihvatljivim (Vidi, takođe: slučaj ESLJP-a, *Alimuçaj protiv Albanije*, predstavka br. 20134/05, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144, vidi, i slučaj KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 38).

Relevantne zakonske odredbe

UNMIK / Uredba / 2008/4
5 februar 2008

O IZMENAMA I DOPUNAMA UREDBE UNMIK BR. 2002/13 O OSNIVANJU POSEBNE KOMORE VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODOSENA KOSOVSKU POVERENIČKU AGENCIJU

[...]

Član 9, Presude, odluke i žalbe

Član 9.5

Presuda ili odluka pretresnog veća mora da bude uručena stranama u roku od trideset (30) dana od usvajanja. U roku od trideset dana od njenog prijema, strana može da uloži žalbu apelacionom veću za preispitivanje te presude ili odluke.

[...]

Administrativno naređenje UNMIK-a 2008/6
11 jula 2008

O IZMENAMA I DOPUNAMA ADMINISTRATIVNOG NAREĐENJA UNMIK BR. 2006/17 SPROVOĐENJU IMPLEMENTACIJA UNMIK UREDBE BR. 2002/13 O OSNIVANJU POSEBNE KOMORE VRHOVNOG SUDA KOSOVA ZA PITANJA KOJA SE ODOSE NA KOSOVSKU POVERENIČKU AGENCIJU

[...]

Član 59

Izjavljivanje žalbe

59.1 Žalba mora da bude podnesena Specijalnoj komori u roku od dva meseca od uručenja presude stranci koja podnosi žalbu.

Meritum zahteva

35. Sud podseća da podnosioci zahteva osporavaju presudu Žalbenog veća, kojom je poništena presuda Opštinskog suda, kojom je prvobitno podnosiocima zahteva potvrđeno pravo svojine na spornoj imovini. Sud takođe primećuje da je osnovno pitanje u okolnostima ovog slučaja pravovremenost žalbe KAP-a protiv presude Opštinskog suda.
36. S tim u vezi, Sud primećuje da je presuda Opštinskog suda doneta 29. jula 2010. godine. Prema spisu predmeta, rezultira da je KAP primila istu 30. septembra 2010. godine. Navedena presuda je, putem pravne pouke, poučila stranke da bilo koju žalbu protiv ove odluka treba da podnesu Žalbenom veću u

roku od 60 dana. S druge strane, Uredbom UNMIK-a 2008/4 je predviđeno da rok za žalbu iznosi 30 dana od trenutka kada stranka primi odluku, dok Administrativno naređenje 2008/6 utvrđuje da je rok za žalbu 60 dana. KAP je podnela žalbu dana 18. novembra 2010. godine, odnosno više od mesec dana nakon prijema presude Opštinskog suda.

37. Razlika u rokovima za podnošenje žalbi Žalbenom veću, kao što je utvrđeno Uredbom 2008/4 i Administrativnim naređenjem 2008/6, u stvari predstavlja suštinu navoda podnosioca zahteva. Poslednje navedeni tvrde da je Žalbeno veće prihvatilo žalbu KAP-a uprkos činjenici da je istekao rok od 30 dana utvrđen Uredbom i štaviše, prema tvrdnji, u suprotnosti sa ustanovljenom praksom Žalbenog veća, uz to da niti razmatra niti obrazlaže kontinuirane tvrdnje podnosioca zahteva u vezi sa istekom roka za žalbu KAP-a.
38. U tom smislu, podnosioci zahteva tvrde da su im povređena prava garantovana a) članom 24. Ustava, jer ih je, prema tvrdnji, Žalbeno veće postavilo u nejednak položaj postupajući suprotno svojoj sopstvenoj sudskoj praksi; b) članom 31. Ustava, jer presuda Žalbenog veća nije obrazložena u vezi sa bitnim navodima podnosioca zahteva, a osim toga, da je istekom zakonskog roka za žalbu, presuda Opštinskog suda postala *res judicata*; i c) članom 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1. uz EKLJP, jer su prema tvrdnji, na osnovu pravosnažnosti presude Opštinskog suda, oni stekli i „*legitimna očekivanja*“ vezano za njihovo pravo na imovinu, definisana na osnovu sudske prakse ESLJP-a.
39. U rešavanju navoda podnosioca zahteva, Sud se poziva na sudsku praksu ESLJP-a u skladu sa kojom Sud mora, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, da tumači osnovna prava i slobode garantovane Ustavom. S tim u vezi, Sud će prvo obraditi tvrdnje podnosioca zahteva u pogledu povrede prava na obrazloženu sudsku odluku, a posebno u pogledu nedostatka obrazloženja koje se odnosi na pravovremenosti žalbe KAP-a u smislu sudske prakse PKVS-a.
40. S tim u vezi, Sud podseća da pravo na pravično suđenje uključuje pravo na obrazloženu odluku. ESLJP je ponovio da, prema svojoj jurisprudenciji, koja odražava načelo koje se odnosi na pravilno sprovođenje pravde, odluke sudova i tribunala treba adekvatno da pokažu razloge na kojima su zasnovane. (Vidi: *Tatishvili protiv Rusije*, presuda ESLJP-a od 22. februara 2007. godine, stav 58).
41. ESLJP je takođe utvrdio da, iako vlasti uživaju značajnu slobodu u izboru odgovarajućih sredstava kako bi se osiguralo da njihovi pravosudni sistemi ispunjavaju uslove iz člana 6 (1) EKLJP, njihovi sudovi bi trebali „*pokazati sa dovoljno jasnoće razloge na kojima su zasnivali svoju odluku*“. (Vidi: *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda ESLJP-a od 16. decembra 1992. godine, stav 33; vidi, i: slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 45).
42. Funkcija obrazložene odluke, prema ESLJP-u, jeste da obavesti stranke da su saslušane. Pored toga, obrazložena odluka daje stranci priliku da se žali protiv nje, kao i mogućnost razmatranja odluke od strane žalbenog organa. Samo

davanjem obrazložene odluke može postojati javni nadzor nad sprovođenjem pravde. (Vidi: *Hirvisaari protiv Finske*, br. 49684/99, 27. septembar 2001. godine, stav 30, *Tatishvili protiv Rusije*, presuda ESLJP-a od 22. februara 2007. godine, stav 58, slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 46, i KI22/16, podnosilac zahteva: *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine, stav 40).

43. Međutim, iako ESLJP tvrdi da član 6. EKLJP obavezuje sudove da daju razloge za svoje odluke, on je takođe utvrdio da se to ne može shvatiti kao zahtev za detaljan odgovor na svaki argument. (Vidi: slučajeve ESLJP-a, *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61, *Higgins i drugi protiv Francuske*, br. 134/1996/753/952, presuda od 19. februara 1998. godine, stav 42, i slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 47).
44. Stepem u kojem se primenjuju obaveze za davanje razloga može se razlikovati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti slučaja. (Vidi: slučaj ESLJP-a, *Garcia Ruiz protiv Španije*, predstavka br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29, *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27, *Higgins i drugi protiv Francuske*, *Ibidem*, stav 42, takođe: slučaj KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 48, i KI22/16, podnosilac zahteva: *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine, stav 44).
45. Na primer, u odbijanju žalbe, žalbeni sud može u principu jednostavno odobriti razloge za donošenje odluke nižeg suda. (Vidi: slučajeve ESLJP-a, *Garcia Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 26 i *Helle protiv Finske*, presuda od 19. decembra 1997. godine, stavovi 59 i 60). Vlast ili niži sud bi trebao da pruži takve razloge kako bi stranama omogućili efikasno iskorišćavanje svih postojećih prava žalbe. (Vidi: slučaj ESLJP-a, *Hirvisaari protiv Finske*, predstavka: 49684/99, presuda od 27. septembra 2001. godine, stav 30: i slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 49).
46. Međutim, ESLJP je takođe primetio da, iako sudovi imaju određenu slobodu ocene prilikom izbora argumenata u određenom predmetu i prihvatanja dokaza u prilog podnescima stranaka, sud je obavezan da opravda svoje aktivnosti, pružajući razloge za svoje odluke. (Vidi: slučaj ESLJP-a, *Suominen protiv Finske*, predstavka br. 37007/97, od 1. jula 2003. godine, stav 36, i slučaj KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 50).
47. Prema tome, iako nije neophodno da se sud bavi svakom tačkom izloženom u argumentu (vidi, takođe: *Van de Hurk protiv Holandije*, *Ibidem*, stav 61), bitni argumenti podnosioca zahteva se moraju rešiti. (Vidi: slučajeve ESLJP-a, *Buzescu protiv Rumunije*, predstavka br. 61302/00, presuda od 24. maja 2005. godine, stav 63, *Pronina protiv Ukrajine*, presuda od 18. jula 2006. godine, stav 25). Isto tako, davanje razloga za odluku koja nije zasnovana na zakonu neće ispuniti uslove iz člana 6. Konvencije. (Vidi: slučaj Suda KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 51).

48. Pored toga, Sud se takođe poziva na svoju sudsku praksu u kojoj smatra da bi obrazloženje odluke trebalo da navede odnos između konstatacija merituma i ocene o predloženim dokazima, s jedne strane, i pravnih zaključaka suda, s druge strane. Presuda Suda će povrediti ustavno načelo zabrane arbitrarnosti u donošenju odluka ukoliko dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, relevantne zakonske odredbe i logičan odnos između njih. (Vidi: slučajeve KI72/12, *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine, stav 61, i KI97/16, podnosilac zahteva: *IKK Classic*, presuda od 9. januara 2018. godine, stav 52).
49. S tim u vezi, Sud primećuje da osporena presuda Žalbenog veća nije obradila bitne navode podnosioca zahteva u pogledu pravovremenosti žalbe KAP-a protiv presude Opštinskog suda. Podnosioci zahteva su više puta navodili da je žalba KAP-a bila neblagovremena i da je njeno prihvatanje od strane Žalbenog veća bilo u suprotnosti ne samo sa Uredbom 2008/6, već i sa samom njegovom praksom.
50. Tačnije, Sud primećuje da su podnosioci zahteva više puta izneli sledeće bitne argumente Žalbenom veću a) da zahtev KAP-a nije bio pravovremen, jer Uredba 2008/6 jasno navodi da je rok za žalbu u Žalbenom veću bio 30 dana, dok je KAP uložila žalbu nakon tog roka na osnovu pravne pouke date u presudi Opštinskog suda i na osnovu Administrativnog naređenja 2008/6; i da je b) sudska praksa Žalbenog veća dosledno primenjivala Uredbu 2008/6, kao viši pravni akt od Administrativnog naređenja 2008/6, za izračunavanje pravovremenosti žalbi. Žalbena veća u svojoj presudi nije uspele da razmatra niti da obrazloži ove navode.
51. U stvari, Žalbena veća je, usvajanjem žalbe tužene, odnosno KAP-a, kao osnovane, i ukidanjem presude Opštinskog suda, zasnivao svoje obrazloženje samo u sledećem stavu:
- “Prvostepeni sud je usvojio pravni lek koji ne postoji kao pravno stvaran. Iz ove tužbe je jasno da tuženi nije vlasnik nepokretnosti koje su bile predmet ugovora iz 1959. godine. Zahtevanje druge imovine umesto prvobitne je pravno nemoguće. U takvim slučajevima kada je ugovor otkazan, poništen ili raskinut i tuženi nije vlasnik originalnog predmeta ugovora moguća je samo novčana nadoknada. Dakle, ožalbena rešenje je pogrešno i treba da se ukine, a tužba odbije, kao neosnovana”.*
52. Obrazloženje Žalbenog veća, u stvari, nije uspele da razmotri pitanje prihvatljivosti žalbe i navode podnosioca zahteva da je van roka. Sud naglašava, pozivajući se i na konzistentnu gore razrađenu sudsku praksu EKLJP-a, da sve dok sudovi nisu obavezni da daju detaljan odgovor na svaki argument, bitni argumenti podnosioca zahteva moraju da se razmatraju. Utvrđivanje da li su bitni argumenti rešeni ili ne, zavisi od prirode odluke i mora se utvrditi u smislu okolnosti slučaja.
53. U okolnostima ovog slučaja, Sud smatra da su navodi u vezi sa pravovremenošću žalbe KAP-a protiv presude Opštinskog suda na osnovu primenljivog zakonodavstva i sudske prakse Žalbenog veća bitni navodi i

argumenti podnosioca zahteva koje Žalbeno veće mora da razmatra i da obrazloži.

54. Stoga, Sud smatra da propust Žalbenog veća PKVS-a da pruži obrazloženje u vezi sa bitnim navodima podnosioca zahteva predstavlja povredu prava podnosioca zahteva da se saslušaju i prava na obrazloženu odluku, kao sastavni deo prava na pravično i nepristrasno suđenje. (Vidi: presudu Ustavnog Suda u slučaju KI97/16, stav 64).
55. Sledstveno, u svetlu gore navedenih zapažanja i uzevši u obzir postupak u celini, Sud smatra da presuda [AC-II-12-0126] Žalbenog veća od 21. aprila 2016. godine ne ispunjava zahteve „pravičnog suđenja“ kao što se traži članom 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP-a. (Vidi: slučaj ESLJP-a, Grđinar protiv Moldavije, zahtev br. 7170/02, presuda od 8. aprila 2008. godine, stav 115).
56. Sud naglašava da se ovaj zaključak odnosi isključivo na osporenu presudu Žalbenog veća s aspekta nedostatka obrazloženja u vezi sa bitnim navodima podnosioca zahteva i ni na koji način ne prejudicira ishod merituma slučaja. (Vidi i: presudu Suda u slučaju KI97/16, stav 68).
57. Na kraju, Sud podseća da podnosioci zahteva takođe tvrde povredu načela pravne sigurnosti, tako što tvrde da je presuda Opštinskog suda bila *res judicata* nakon navodnog isteka roka za žalbu i traže od Suda da presudu [C. br. 2021/2007] Opštinskog suda u Prištini od 29. jula 2010. godine ostavi na snazi kao *res judicata*. Pored toga, podnosioci zahteva tvrde da je presuda Žalbenog veća doneta uz povredu njihovih prava garantovanih članom 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 1. Protokola 1. uz EKLJP. Pri izradi ovih tvrdnji, podnosioci zahteva se pozivaju na niz slučajeva ESLJP-a.
58. S tim u vezi, Sud primećuje da se ove dve tvrdnje u suštini odnose na tumačenje i obrazloženje Žalbenog veća o pravovremenosti žalbi. Shodno tome, imajući u vidu da je Sud utvrdio povredu prava na obrazloženu sudsku odluku, proglašavajući ništavom presudu Žalbenog veća i vraćajući slučaj Žalbenom veću na ponovno razmatranje u skladu sa ovom Presudom, Sud smatra da nije neophodno da se ove tvrdnje razmatraju.

Zaključak

59. U zaključku, Sud utvrđuje da je Žalbeno veće, propustivši da obrazloži bitne tvrdnje podnosioca zahteva o pravovremenosti žalbe, a usled koje je poništilo presudu Opštinskog suda, povredilo podnosiocima zahteva pravo na pravično i nepristrasno suđenje garantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. (1) EKLJP. Kao rezultat ove povrede, podnosiocima zahteva je bilo uskraćeno pravo na obrazloženu sudsku odluku.
60. Kao rezime, u skladu sa pravilom 74 (1) Poslovnika, presuda [AC-II-12-0126] Žalbenog veća PKVS-a od 21. aprila 2016. godine se proglašava ništavom i predmet se vraća Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113 (7) i 116 (1) Ustava, članovima 47. i 48. Zakona i pravilima 56 (1), 63 (1) (5) i 74 (1) Poslovnika o radu, dana 29. maja 2018. godine, većinom glasova

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo od povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1, člana 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavom presudu AC-II-12-0126 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda od 21. aprila 2016. godine;
- IV. DA VRATI presudu AC-II-12-0126 od 21. aprila 2016. godine na ponovno razmatranje Žalbenom veću Posebne komore Vrhovnog suda u skladu sa presudom Ustavnog suda;
- V. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da obavesti Sud, u skladu sa pravilom 63 (5) Poslovnika o radu, o merama preduzetim za sprovođenje presude Suda;
- VI. DA OSTANE posvećen ovom pitanju, očekujući izvršenje ovog naloga;
- VII. DA DOSTAVI ovu presudu stranama;
- VIII. DA OBJAVI ovu presudu u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IX. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi